Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru Judecător: Ţonov Irina
Dosarul: nr.2r-722/24
2-24011895-02-2r-01032024

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel *****

02 aprilie 2024 mun. *****

în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ion Ţurcan
Judecători: Dorin Dulghieru şi Ala Malîi

examinând recursul declarat de către *****, împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024,

c o n s t a t ă:

Pretențiile petiționarilor:

La data de 30 ianuarie 2024, ***** a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024.

Poziția instanței de fond.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024. S-a remis potențialului reclamant care a depus cererea în cauză, încheierea. S-a explicat potențialului reclamant că, pentru depunerea unei cereri în judecată este necesară semnarea acesteia. S-a explicat

potențialului reclamant că restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiaşi reclamant, cu aceeaşi acţiune, împotriva aceluiaşi pîrît, cu acelaşi obiect şi aceleaşi temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

Solicitarea recurentului.

Invocînd ilegalitatea acestei încheieri, la 16 februarie 2024, ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, solicitând admiterea cererii de recurs și casarea încheierii recurate.

Argumentele părților.

În motivarea recursului, recurentul au invocat că, încheierea judecătorul primei instanțe este ilegală și nefondată, deoarece circumstanțele stabilite de instanță, nu corespund circumstanțelor reale de fapt ale cauzei și, mai mult, instanța a făcut o constatare în baza normelor legale din Codul de procedură civilă, care nu pot fi aplicate în cadrul procedurilor administrative.

A mai motivat partea recurentă că, la 25.01.2024, a expediat la adresa electronică a Judecătoriei *****, sediul Centru o cerere de chemare în instanța de contecios administrativ semnată în conformitate cu prevederile Legii nr. 124 din 19.05.2022 cu privire la identificarea electronică și serviciile de încredere, deci, semnată cu o semnătură electronică calificată.

A făcut referire partea recurentă la prevederile art. 171 al Codului de procedură civilă, care statuează că, cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanţelor judecătoreşti, precum şi oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanţa de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În acest caz, cererea şi actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică calificată. Verificarea autenticităţii documentelor depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se realizează în regim automatizat, la momentul depunerii acestora.

De asemenea a invocat partea recurentă că, potrivit art. 21, alin (2) al Legii nr. 124 din 19.05.2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, semnătura electronică calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă. Trebuie remarcat faptul că semnătura electronică calificată este aplicată pe document în format electronic, prin intermediul Serviciului de Stat de Semnătură Electronică (Msign), care, în același timp, permite oricărei persoane, căreia îi este adresat documentul semnat în acest mod să verifice validitatea acestei semnături.

Susține recurenta că ținând cont de faptul că cererea de chemare în judecată depusă de aceasta a fost semnată cu o semnătură electronică calificată, care este echivalentă cu o semnătură aplicată olograf, instanța în mod neîntemeiat a ajuns la concluzia eronată precum că cererea de chemare în judecată nu a fost semnată și, respectiv, nu putea fi restituită din acest motiv.

Termenul de declarare a recursului.

Instanţa de recurs reiterează prevederile art. 425 C.P.C., care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunţarea ei.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 31 ianuarie 2024 (f.d.32), iar recursul a fost depus la data de 19 februarie 2024 (f.d.43-47), însă la dosar lipsește dovada recepționării de către recurent a încheierii contestate. Astfel, prin prisma art. 425 C.P.C., instanţa de recurs constată că recursul a fost depus în termen.

Conform art. 426 alin. (3) CPC RM, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului şi a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Aprecierea instanței de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel ***** ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către *****, de a casa încheierea judecătorului Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de fond, de la etapa primirii.

În favoarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În corespundere cu prevederile art.3 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţele judecătoreşti aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile (…).

În conformitate cu prevederile art.424 alin. (1) Cod de procedură civilă Curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Potrivit prevederilor art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

În conformitate cu prevederile art. 5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.

În conformitate cu art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rând a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 32 alin.(1) CPC, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimţământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanţă sau de judecătorii în a căror competenţă cauza respectivă este dată prin lege, cu excepţia cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

Colegiul constată că, la 30 ianuarie 2024, reclamanta ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024 (f.d.3-31).

La fel se reține că, reclamanta ***** a depus cerere de chemare în instanța de judecată, fiind depusă la adresa electronică a Judecătoriei *****, sediul Centru, semnată în conformitate cu prevederile Legii nr. 124 din 19.05.2022 cu privire la identificarea electronică și semnată cu o semnătură electronică calificată.

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) CPC.

Colegiul consideră că, încheierea sus-menţionată este neîntemeiată şi emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

În principal, Colegiul menționează că, deşi potrivit prevederilor art.170 alin.(5) CPC, doar încheierea prin care instanţa judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1), lit.a), b), c) şi g) poate fi atacată cu recurs, Colegiul civil remarcă că, potrivit prevederilor art.423 alin.(1) CPC, încheierea dată în primă instanţă poate fi atacată cu recurs, separat de hotărîre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Respectiv, luînd în consideraţie că în principiu, încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 31 ianuarie 2024 face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului, instanţa de recurs consideră posibilă verificarea legalităţii şi temeiniciei în ordine de recurs a prezentei încheieri.

În fond, cu referire la norma legală aplicată de prima instanţă, Colegiul civil remarcă că, într-adevăr, potrivit art.170 alin.(1) lit.e) CPC, judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcţia semnatarului.

În conformitate cu prevederile art.166 CPC, care indică forma şi cuprinsul cererii de chemare în judecată, (1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată; (2) În cererea de chemare în judecată se indică: a) instanţa căreia îi este adresată; b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui, numărul de identificare de stat (IDNO) - pentru persoane juridice şi întreprinzători individuali şi numărul de identificare personal (IDNP) - pentru persoane fizice; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, numele reprezentantului şi adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant dacă reclamantul locuieşte în străinătate, adresa din Republica Moldova unde urmează a i se face comunicările despre proces; b^1) numărul de telefon şi alte date de contact ale reclamantului persoană fizică; numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reclamantului persoană juridică; c) numele sau denumirea pîrîtului, domiciliul ori sediul lui; c^1) numărul de telefon, numărul de fax, poşta electronică sau alte date de contact ale pîrîtului, în cazul în care reclamantul dispune de aceste date; c^2) numele, prenumele, adresa, numărul de telefon, adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor şi alte date de contact ale reprezentantului reclamantului; d) esenţa încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăţilor sau intereselor legitime ale reclamantului, pretenţiile lui; e) circumstanţele de fapt şi de drept pe care reclamantul îşi întemeiază pretenţiile şi toate probele de care acesta dispune în momentul depunerii cererii; e^1) lista probelor anexate; e^2) lista probelor reclamate; e^3) cererile de reclamare a probelor, efectuare a expertizei, numire/recuzare a expertului, alte cereri formulate; f) pretenţiile reclamantului către pârât; g) valoarea acţiunii, dacă aceasta poate fi evaluată; h) date despre respectarea procedurii de soluţionare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părţilor; i) documentele anexate la cerere; (3) Cererea de chemare în judecată poate cuprinde şi alte date, importante pentru soluţionarea cauzei, precum şi demersurile reclamantului; (4) Reclamantul poate

formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenţii, conexe prin temeiurile apariţiei sau prin probe; (5) Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui împuternicit în modul stabilit; (6) Cererea de chemare în judecată sau cererea de exercitare a unei căi de atac este valabil făcută chiar dacă poartă o denumire incorectă; (7) Cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană fizică care este asistat în judecată de un avocat şi cererea de chemare în judecată a reclamantului persoană juridică trebuie să fie dactilografiate şi depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, cu semnătură electronică avansată calificată.

Potrivit art.171 al.(1) CPC, după ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condiţiile art.166 şi 167 alin. 1) lit. a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordându-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Analizînd încheierea contestată, în raport cu prevederile legii, Colegiul constată că, nu au existat careva temeiuri legale pentru a emite încheierea contestată, prin care s-a restituit cererea înaintată de către ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024, or, cererea de chemare în judecată înaintată a fost semnată cu o semnătură electronică calificată, care este echivalentă cu o semnătură aplicată ograf.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul reține că chiar dacă prima instanță a constatat că cererea de chemare în judecată nu este semnată, potrivit normelor legale enunţate supra, urma să nu dea curs cererii de chemare în judecată şi să-i acorde reclamantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor indicate.

Totodată, Colegiul reiterează prevederile art. 171 al Codului de procedură civilă, care statuează expres că, cererile de chemare în judecată, cererile de apel, de recurs, de revizuire, de eliberare a ordonanţelor judecătoreşti, precum şi oricare alte cereri sau acte procedurale pot fi depuse în instanţa de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc. În acest caz, cererea şi actele anexate la ea sub formă de documente electronice trebuie să fie semnate cu semnătura electronică calificată. Verificarea autenticităţii documentelor depuse prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se realizează în regim automatizat, la momentul depunerii acestora.

Mai mult, potrivit art. 21, alin (2) al Legii nr. 124 din 19.05.2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, semnătura electronică calificată are aceeași valoare juridică ca și semnătura olografă. Trebuie remarcat faptul că

semnătura electronică calificată este aplicată pe document în format electronic, prin intermediul Serviciului de Stat de Semnătură Electronică (Msign), caree, în același timp, permite oricărei persoane, căreia îi este adresat documentul semnat în acest modm să verifice validitatea acestei semnături.

Suplimentar, Colegiul remarcă că, potrivit art.5 alin. alin.(1-2) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţă judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistenţă a legislaţiei, de imperfecţiune, coliziune sau obscuritate a legislaţiei în vigoare.

Instanţa de recurs reţine că, justiţia este o funcţie fundamentală a statului, iar administrarea ei reprezintă unul din atributele esenţiale ale puterii suverane.

Această funcţie implică existenţa unor structuri statale (servicii publice) apte să realizeze activitatea jurisdicţională. Idea de proces echitabil trimite automat la ideea de stat de drept.

Un atare serviciu public trebuie organizat pe baza unor principii proprii, funcţionale şi autonome. Există principii ce se află într-o legătură indisolubilă cu organizarea sistemului judiciar dar care vizează mai degrabă funcţionarea acestuia şi însăşi democratismul şi umanismul sistemului procesual, fie el cel civil sau penal. Printre aceste principii se menţionează: accesul liber la justiţie, independent judecătorilor, inamovibilitatea, egalitatea în faţa justiţiei şi gratuitatea justiţiei.

Orice condiţionare a accesului liber la justiţie, ar reprezenta o nesocotire a unui principiu constituţional fundamental şi a unor standarde international universale, în orice democraţie reală.

Pe plan procesual, accesul liber la justiţie se concretizează în prerogativele pe care le implică dreptul la acţiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice.

În explicitarea acestui drept, în doctrina dreptului european dreptul de acces la un tribunal este înţeles ca un drept de acces concret si efectiv, care presupune ca justiţiabilul să beneficieze de o posibilitate clară si concreta de a contesta atingerea adusa drepturilor sale.

Pornind de la premisa că, drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă şi reală, iar nu iluzorie şi teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanţe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiţie.

Dreptul de acces la justiţie impune obligaţii în sarcina legiuitorului şi executivului. Statul este ţinut sa acorde oricărei persoane toate facilităţile rezonabile de drept si de fapt, pentru a accede la instanţa, într-un cuvînt, efectivitatea dreptului de acces.

În Constituţie, accesul liber la justiţie este conceput ca un drept al oricărei

persoane de a se putea adresa justiţiei pentru apărarea drepturilor, a libertăţilor şi a intereselor sale legitime, garantîndu-se că exercitarea acestui drept nu poate fi îngrădită prin nici o lege.

Prin prisma celor constatate şi menţionate supra, în raport cu jurisprudenţa Curţii Europene, instanţa de recurs remarcă că, acţiunile instanţei de fond de restituire a cererii de chemare în judecată, pe motiv că, cererea nu este semnată de reclamant, au dus la încălcarea efectivă a art. 6 CEDO, în situația în care cererea de chemare în judecată a fost semnată cu o semnătură electronică calificată, care este echivalentă cu o semnătură aplicată olograf.

Astfel, Colegiul consideră că, prin acţiunile instanţei de fond, reclamantei/recurente poate fi lezat în drepturile sale de acces liber la justiţie, ce constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar democratic fiind consacrat într-un număr important de documente internaţionale, astfel că el are semnificaţii deosebite şi pentru dreptul procesual, dar şi pentru dreptul constituţional. Facultatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acţiune în justiţie, implicînd astfel obligaţia corelativa a statului, ca prin instanţa competenta, sa soluţioneze aceste acţiuni, reprezintă practic liberal acces al persoanei la justiţie.

Având în vedere cele relevate supra, instanţa de recurs reţine că nu au existat motive temeinice şi justificate, care să ducă la emiterea încheierii de restituire a acţiunii, din care motive instanţa de recurs ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa încheierea contestată, restituind spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) și art. 428 CPC RM, Colegiul civil comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel *****,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către *****.

Se casează încheierea judecătorului Judecătoriei *****, 31 ianuarie 2024, în pricina civilă la cerere înaintată de către ***** împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la anularea parțială a hotărîrii Comisiei de atestare și disciplină a interpreților și traducătorilor autorizați privind rezultatele obținute în urma evaluării probelor examenului de atestare a interpreților și traducătorilor din 03 ianuarie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceiași instanță, același complet de judecată, la etapa primirii cererii.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ion Țurcan

Judecătorii Dorin Dulghieru

Ala Malîi